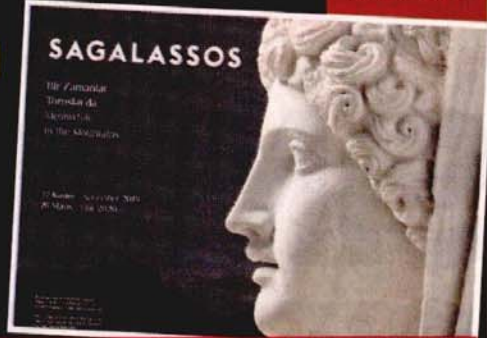

Koman'ın 'Akdeniz'i Doğu Akdeniz'i kucaklıyor

Klasik antik çağın günümüze dek korunmuş en önemli şehirlerinden biri olan Sagalassos bugünlerde, "Bir Zamanlar Toroslar'da: Sagalassos" sergisiyle İstiklal Caddesi'ndeki Yapı Kredi Kültür Sanat binasına taşınıyor

Marcus Aurelius heykelinden mamut kemiklerine 368 eser Sagalassos sergisinde görülebilecek.

İstanbul'un en hareketli noktası İstiklal Caddesi'nde, yönünü zü Taksim'den Galatasaray'a doğru çevirdiğinizde sizi tüm heybetiyle selamlayan İlhan Koman'ın "Akdeniz" heykelinin yer aldığı Yapı Kredi Kültür Sanat binası bugünlerde Doğu Akdeniz'in en önemli buluntularına ev sahipliği yapıyor. Klasik antik çağın günümüze dek korunmuş en önemli şehirlerinden biri olan Sagalassos, "Bir Zamanlar Toroslar'da: Sagalassos" sergisiyle İstanbul'a taşınıyor.

Gülden Öktem
İstanbul

10 yıl önce Unesco Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alınan ve tarihi yaklaşık 12 bin yıl öncesine uzanan Sagalassos Antik Kenti'nden 368 tarihî eser, bu sergi vesilesiyle ziyaretçi karşısına çıkıyor. Serginin açılışı öncesi bir araya geldiğimiz Sagalassos Kazı Başkanı Prof. Dr. Jeroen Poblome, iki yıldan bu yana bu sergi için çalıştıklarının altını çiziyor. Sagalassos'un tarihi ve Pisidia Bölgesi, Yapı Kredi Kültür Sanat'ın üç katına yayılmış bu sergiyle ziyaretçiye aktarılıyor. Bina'nın ilk katı 1990'da başlayan Sagalassos kazılarına ve bu kazılarla birlikte Sagalassos ve ait olduğu Pisidia bölgesinin coğrafyasına, jeolojisine, bitki örtüsüne, inanç sistemine, tanrılarına, insanlarına, hayvanlarına ve bitkilerine odaklanıyor.

'Küçük şehir' ama...

İkinci katta ise tarihcene-si çağlar kronolojik bir şekilde aktarılan kazılarda açığa çıkarılan Yukarı Agora ve burada yapılan kazılarda bulunan imparator, tanrı ve kahraman heykelleri bulunuyor. Son katta ise ziyaretçiye Tanrıça Demeter heykeli karşıyor. Bu bölüm sayesinde ziyaretçi antik ekonomiyi, yaşam kalitesini, beslen-

me alışkanlıklarını, mutfak eşyalarını, insanların ölümüne nasıl yaklaştığını kavriyor. Kazı Başkanı Prof. Dr. Jeroen Poblome, "Siz belki Türkiye'de yaşadığınız için pek fark etmiyorsunuz ama Türkiye'nin arkeoloji potansiyeli çok yüksek. Antik çağdan kalmış küçük bir yer olarak düşünülebilirsiniz Sagalassos'u, ancak burası beş bin nüfuslu bir şehir ve bunun tarihini Burdur'dan İstanbul'a taşımak büyük bir çalışma gerektiriyordu" diyerek serginin önemini hatırlatıyor. Prof. Dr. Poblome, "Belki Burdur'a hiç gitmediniz. Belki de Antalya'ya, ya da diğer tatil beldelerine giderken yolunuzun üstünde kalıyordu burası. Sizin o 'küçük şehir' dediğiniz yer, dev bir tarihe ev sahipliği yapıyor aslında" sözleriyle biz kentlilere de sitem ediyor.

Sagalassos'un renkleri

"Sagalassos'un bütün renklerini göstermek istiyoruz" diyen Poblome, "Nedir o renkler?" diye sorduğumuzda, "Hadrian heykelinin beyazı, Burdur'un bakırının rengi, imparatorun moru şimdi burada. Bu insanlar Sagalassos'ta nasıl yaşadılar, nasıl hayat kurdular, hayat kaliteleri nasıldı işte hepsi burada" sözleriyle heyecanını ifade ediyor. Ortalama bir sergide 100 - 150 eser gösterilebildiğinin, ancak bu sergide 368 eserin ziyaretçiyle bulunduğu altını çizen profesör, "Yani büyük bir sergi hazırladık. Bu sergiye paralel bir kitap da var. Hem Türkçe hem İngilizce hazırlandı. Kitap hem Sagalassos'u anlatıyor hem de biz ekip olarak nasıl çalışıyoruz, bunları gösteriyor. İçinde aynı zamanda bütün eserlerin kataloğu da var" sözleriyle eksiksiz bir sergi hazırladıklarını kanıtlıyor.

Ağlasun'u dünyaya tanıtmak

Burdur'u ya da Ağlasun'u anlatırken burayı kendi memleketi gibi benimseyerek aktaran Prof. Dr. Jeroen Poblome, 25 yıldan fazladır bu bölgede yaşıyor...

Yaklaşık iki saat basın mensuplarına sergiyi gezdiren ve neredeyse tek tek eserleri anlatan Prof. Dr. Poblome'ye sergideki en sevdiği eseri sorduğumda ise gözlerini kocaman açıyor ve "Çok var" diyor. İsrar ettiğimde ise, "Gül İmbiği var. Çok estetik bir eser ama aynı zamanda da çok büyük ve bir robotu andırıyor. Ama zanaatkarı çok zekiymiş, çünkü bu formu nasıl yapacağını ince ince hesaplamış. Hem çok geleneksel bir malzeme kullanıyorsun hem de çok fonksiyonel bir eser çıkarıyorsun ortaya. Ağlasun için kültürel miras nedir, bölgenin tarihi nasıl oluştu, işte bu eser bu sorulara verilen en önemli cevap" diyor. Binlerce yıllık eserin içinden bir Cumhuriyet dönemi sanatı olan Gül İmbiği seçmiş olması ise profesörün Burdur'a olan sevgisinin en önemli kanıtı. Arkeoloğundan tarihçisine, mimarından yayıncısına, yazarına, editörüne, tonlarca ağırlıktaki eserleri yerleştiren sergi ekibine dek hemen herkesin büyük bir emekle ve araştırmayla hazırladığı bu sergi 28 Mayıs 2020 tarihine dek Yapı Kredi Kültür Sanat'ta ücretsiz olarak ziyaret edilebilecek.

Toroslar'ın sarp yamacında bir kent

Adını Hititlerin bir kolu olan Luwilerden aldığı varsayılan Sagalassos, Toros Dağları'nın sarp yamaçlarında yer alıyor. En parlak dönemini Roma İmparatoru Hadrian (MS 117-138) zamanında yaşayan kent, bu tarihlerde "Pisidia eyaletinin en önemli şehri" unvanını da kazanıyor. Sagalassos'un yükseliş devri MS. 7'nci yüzyıla kadar devam ediyor ve sonrasında yaşanan deprem ve veba salgınları ile şehir gerileme dönemine geçiyor. 13'üncü yüzyıla kadar şehirde yaşamın izleri sürülmekle birlikte, bu tarihten sonra yerleşim ovaya yani bugün ilçe merkezi olan Burdur, Ağlasun'a kayıyor. Sagalassos'ta 1990'dan bu yana, Belçika'nın köklü üniversitelerinden Leuven Üniversitesi'nin liderliğinde yapılan kazılarda birçok değerli arkeolojik eser keşfedildi.